Övning 1 – Statistisk översiktskurs (del 2 – relaterar till föreläsning 4)

Kapitel 12.3 - några begrepp

- Sannolikheten för en händelse A, vilket skrivs som P(A), är alltid större än (eller lika med) 0 och mindre än (eller lika med) 1. $(0 \le P(A) \le 1)$)

Ex: Kasta en tärning, **utfallsrummet** $S = \{1,2,3,4,5,6\}$.

Om vi låter A vara händelsen "en sexa", vilket vi skriver som A = {6}, har vi P(A) = $\frac{1}{6}$ (ett tal mellan 0 och 1)

- Alla utfall som är "inte A", kallar vi **komplementet** till A, vilket vi skriver som A^{c} . Ex: Kasta en tärning, låt $A = \{6\}$, vi har då $A^{c} = \{1,2,3,4,5\}$
- Summan av sannolikheterna för alla möjliga utfall är 1.

Ex: Kasta en tärning, $S = \{1,2,3,4,5,6\}$, vi har då P(S) = 1

Eftersom händelsen A och dess komplement A^{c} tillsammans utgör alla möjliga utfall har vi $P(A) + P(A^{c}) = 1$, vilket är en användbar räkneregel (se exemplen nedan)

- Sannolikheten att två **oberoende händelser**, säg A och B, båda äger rum är **produkten av sannolikheterna för respektive händelse**, dvs P(A och B) = P(A) gånger P(B) = P(A)×P(B)

Ex: Kasta en tärning två gånger, låt A vara "sexa i första kastet" och B "sexa i andra kastet", vi har då P(sexa i första kastet OCH sexa i andra kastet) = $\frac{1}{6} \times \frac{1}{6} = \frac{1}{36}$

Vi multiplicerar alltså sannolikheterna med varandra (om händelserna är oberoende).

Två händelser som inte har några gemensamma utfall kallas disjunkta.
Ex: Ett trafikljus är grönt, samma trafikljus är rött – båda händelserna kan inte inträffa samtidigt.

Ytterligare indelande exempel:

- Vad är sannolikheten att vi inte får en sexa på ett tärningskast? Låt A = {6}, vi har då A^c = ("inte sexa") = $\{1,2,3,4,5\}$. Vi har P(A) = $\frac{1}{6}$, därför har vi P(A^c) = P("inte sexa") = $1 \frac{1}{6} = \frac{5}{6}$
- Vad är sannolikheten att vi inte får två sexor på två tärningskast? Låt A = {(sexa på första, sexa på andra)} = {(6, 6)}, vi har då A^{C} = ("inte sexa på båda kasten"). Vi har $P(A) = \frac{1}{6} \times \frac{1}{6} = \frac{1}{36}$, därför har vi $P(A^{C}) = 1 \frac{1}{36} = \frac{35}{36}$
- Man kan fortsätta på samma sätt, exempelvis med fler kast och med andra händelser.

___

Övningsuppgifter

Övningarna 2, 5, 7, 11, 16, 23 i slutet av SDM kapitel 12.

Example 12.2, 12.3, 12.4, "Just checking" och "Step-by-step example" i SDM kapitel 12.